

عوامل موثر بر ایجاد انگیزه و خلاقیت در معلمان جهت استفاده از روش‌های آموزشی نوین در مدارس

دریافت: ۱۴۰۰/۰۲/۰۶

پذیرش: ۱۴۰۰/۰۸/۲۲

نسرین خدابخشی هفشجانی^۱

گروه مدیریت، دانشکده علوم انسانی، واحد خلخال، دانشگاه آزاد اسلامی، خلخال، ایران

چکیده

از رویکردهای نظام های آموزشی در عصر فناوری اطلاعات، تشویق معلمان برای استفاده از روشهای نوین آموزش است. پژوهش حاضر با هدف بررسی روش های ایجاد انگیزه و خلاقیت در معلمان برای استفاده از روش های آموزشی نوین در مدارس دوره متوسطه انجام شد. این پژوهش به روش پیمایشی انجام شد. جامعه آماری این تحقیق دبیران مقطع دبیرستان آموزش و پرورش شهرستان خلخال به تعداد ۳۱۵ نفر بودند که از بین آنها تعداد ۱۷۵ نفر با استفاده از جدول مورگان و با روش نمونه‌گیری اتفاقی انتخاب شد. داده های مربوط به متغیر انگیزه با استفاده از پرسشنامه استاندارد هرزبرگ و داده های مربوط به متغیر خلاقیت با استفاده از پرسشنامه محقق ساخته جمع آوری شد. روایی سنجه‌های پرسشنامه از طریق اعتبار صوری و قابلیت اعتماد نیز با استفاده از ضریب آلفای کرونباخ تعیین شد. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها با استفاده از دو شیوه آمار توصیفی و استنباطی از نرم‌افزار SPSS استفاده شد. یافته‌های پژوهش نشان داد متغیرهای سن معلمان، سطح تحصیلات و سابقه کار در افزایش انگیزه و خلاقیت معلمان جهت استفاده از روش های نوین تدریس تأثیر معنی داری دارد.

واژگان کلیدی: انگیزه، خلاقیت، روش نوین آموزش، معلم، تدریس فعال.

^۱ نویسنده مسئول: khodabakhshi.n110@gmail.com

Factors affecting motivation and creativity in teachers to use new educational methods in schools

Receipt: 2021/04/26
Acceptance: 2021/11/13

Nasrin Khodabakhshi¹

Management Department Azad University of Khalkhal

Abstract:

One of the approaches of educational systems in the age of technology is to encourage teachers to use new educational methods. The aim of this study was to investigate the methods of creating motivation and creativity in teachers to use new teaching techniques in secondary schools. This research was conducted by survey method. The statistical population of this study is 315 high school teachers in Khalkhal city, of which 175 people were selected using Morgan table and simple random sampling. Data related to motivation variable were collected using the Herzberg standard questionnaire and data related to creativity variable were collected using a researcher-made questionnaire. The validity of the questionnaire metrics was determined through face validity and reliability using Cronbach's alpha coefficient. SPSS software was used to analyze the data using two methods of descriptive and inferential statistics. Findings showed that the variables of teachers' age, level of education and work experience have a significant effect on increasing teachers' motivation and creativity to use new teaching methods.

Keywords: Motivation, Creativity, New teaching method, Teacher, Active teaching.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
رتال جامع علوم انسانی

¹ Corresponding author: khodabakhshi.n110@gmail.com

مقدمه

شناخت و آگاهی مدرسان از نظریه های یادگیری و الگوهای تدریس اهمیت ویژه ای دارد، زیرا امکان آموزشی جایگاهی برای هدایت، نظارت و یادگیری هستند و معلم چون راهنما، ناظر و سازمان دهنده است. معلم افزون بر آگاهی های لازم در زمینه ماده درسی، باید درباره ی شیوه های طراحی آموزشی و ارزشیابی آن نیز دانش و مهارت کافی داشته باشد (AkbariSheldarei, 2010). شواهد و بررسی های نوین پژوهشی نشان می دهد که اگر خواهان بهبود یادگیری دانش آموزان و ارتقاء عملکرد نظام آموزشی در نیل به اهداف متعالی آن هستیم، باید نسبت به اشاعه و کاربرد روش های جدید و نوین تعلیم و تربیت و تدریس در مدارس کشور اقدام نمود (AkbariSheldarei, 2018). نظام های آموزشی همواره تلاش می کنند از شیوه ها و فنون متناسب با اصول و انتظارات برنامه های درسی، اهداف و محتوا را به درستی به مخاطبان انتقال دهند. برای نیل به این هدف مهم، معلمان از نقش بی بدیلی در نظام آموزشی برخوردارند، اگر آنان از فرایند علمی و منطقی آموزش مطلع نباشند و برای تحقق اهداف از شیوه هایی نامتناسب بهره بگیرند، همه فعالیت های تعلیم و تربیت بی ثمر خواهد بود. تعلیم و تربیت در دنیای امروز مفهومی متفاوت با گذشته دارد و ضروری است برای ایجاد تحول در نظام آموزشی، علاوه بر ایجاد تحول در خرده سیستم های مختلف، در نگرش و تدریس معلمان نیز تحولاتی ایجاد شود. برای دستیابی به چنین تحوли معلمان باید دانش و بینشی صحیح از نظریه ها و راهبردهای مختلف و جدید آموزشی داشته باشند (Shabani, 2006). بسیاری از صاحب نظران تربیتی مثل گولد و سیراتینک معتقدند که فقر تفکر دانش آموزان در نتیجه حاکمیت روش های سنتی در مدارس است (Amini, 2011). گرایش معلم به روش های متکی به

انتقال دانش به ذهن دانش آموزان، تمایل و وابستگی آنان را به معلم افزایش داده و منجر به وخیم تر شدن مشکلات یادگیری در زمینه های محتوایی گوناگون می شود (Lee & Boyle, 2008). معلم نباید محتوای گوناگون درسی را به ذهن دانش آموز منتقل کند بلکه باید به او یاد بدهد چگونه یاد بگیرد (Palmer, 2003). تجربه نشان داده است، معلمانی که به روشهای تدریس نوین و خلاقانه مسلط بوده اند، از دیگر همکاران خود که تنها به اطلاعات علمی تکیه داشته اند، موفق تر بوده اند. حال می توان گفت معلمانی که از مهارتهای ارتباطی ضعیفی با روش های نوین تدریس برخوردارند کمتر از سوی اطرافیان خود پذیرفته می شوند و با مشکلات کوتاه مدت و بلند مدت زیادی روبرو می شوند. این مشکلات کدامند و چگونه می توان با آنها مقابله کرد؟ معلمان چگونه با دانش آموزان و روشهای نوین آموزشی ارتباط برقرار کنند؟ و مجهز به چه مهارتهای نوینی جهت تدریس باشند؟ منظور از مهارتهای نوین آموزشی معلمان چیست؟ چگونه می توان آن را بهبود بخشید؟ اینها پرسشهای اساسی در مطالعه ایجاد انگیزه و خلاقیت در معلمان برای استفاده از روش های نوین آموزشی می باشد و این پژوهش در پی آن است که به آنها پاسخ گوید.

آموزش و پرورش در عصر حاضر بایستی پویا باشد و برنامه های خود را به گونه ای ارائه نماید که متناسب با نیازهای جامعه و دانش علمی هر رشته باشد به طوری که دانش آموختگان این رشته ها بتوانند در تحقق اهداف مذکور نقش خود را به خوبی ایفا نمایند و فرصت خودآموزی و خودکفایی در امر تحصیل داشته باشند (Mehrabani, 2012). توسعه سریع فناوری های اطلاعات و ارتباطات و حرکت جوامع به سمت جوامع دانش محور باعث ایجاد فرصت های جدید در زمینه برنامه ریزی و اجرای آموزش شده

می باشد (Abaspor&Rahimi, 2013) در تحقیقی با عنوان بررسی جنبه های روانشناختی (انگیزه پیشرفت، خلاقیت) اثربخشی روش های نوین تدریس در آموزش عالی ایران به این نتیجه رسیدند که دانشجویانی که با روش مباحثه گروهی آموزش می بینند انگیزه پیشرفت، خلاقیت و پیشرفت تحصیلی بیشتری از خود نشان می دهند. بر همین اساس به ترتیب روش های نمایش علمی، پرسش و پاسخ و روش سخنرانی در رتبه های بعدی بر انگیزه پیشرفت، خلاقیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان تأثیر گذار بوده است (Azizifard, 2014) در تحقیقی به این نتیجه رسید که رابطه معناداری بین آگاهی معلمان از روش های نوین تدریس و انگیزش شغلی بر پیشرفت تحصیلی دروس علوم، فارسی و ریاضی مشاهده نشد. اما بین آگاهی از روش های نوین تدریس با انگیزش شغلی رابطه معناداری معکوسی وجود دارد. براساس یافته های دیگر پژوهش، بین میزان آگاهی از روش های نوین تدریس و انگیزش شغلی معلمان با توجه به جنسیت و میزان تحصیلات آنها تفاوت معناداری وجود دارد. اما با توجه به سابقه خدمت آنها (با توجه به روش های نوین تدریس تفاوتی مشاهده نشد اما با توجه به انگیزش شغلی وجود دارد) و همچنین در پیشرفت تحصیلی دانش آموزان دختر و پسر تفاوت معناداری مشاهده نشد (Sargazi & Etehad, 2016) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که از نظر معلمان راهکارهای ایجاد انگیزه برای استفاده از روش های نوین تدریس شامل موارد زیر می باشد: ۱- تغییر در منابع کتب درسی ۲- تشکیل کلاس های ضمن خدمت ۳- شناخت روش های نوین از طریق جزوه و کتاب آموزشی ۴- وجود امکان ادامه تحصیل معلمان ۵- تشویق معلمان نمونه ۶- پاداش های معنوی و مادی ۷- دایر کردن کارگاه های آموزشی و تخصصی ۸- گردهمایی های علمی و پژوهشی ۹- فرصت مشارکت در تعیین اهداف آموزشی ۱۰- احترام

است. در نظام های نوین آموزش، سعی بر این است که با بهره گیری از شیوه های آموزش نوین و استفاده از رسانه های گوناگون فرآیند یاددهی-یادگیری با کارایی مناسب صورت پذیرد (Lepionka, 2008). خلاقیت مقوله ای است که پرورش آن عمدتاً تحت تأثیر دو عامل است: یک عامل درونی که به خصوصیات فردی افراد مربوط می شود می توان با بهره گیری از روش ها و ابزارهای مناسب آموزشی، به پرورش قدرت آفرینندگی و خلاقیت در فراگیران اقدام نمود زیرا نظام آموزشی است که به عنوان یک عامل مؤثر در رشد انسان باید فرصت بروز و تحول توانایی های بالقوه را برای انسان ها فراهم سازد (Mousavi and Maghami, 2011). مرور پژوهش های خلاقیت نیز بیانگر آن است که خلاقیت در ترکیب عناصر اصلی خود (یعنی سیالی، انعطاف پذیری و ابتکار) تحت تأثیر آموزش افزایش یافته و بویژه توانایی ابتکار از جهش محسوس برخوردار می شود (Pirkhaefi et al, 2011). (Parker, 2008) معتقد است، اصطلاح خلاقیت به آن دسته از فرایندهای ذهنی دلالت دارد که به راه حل ها، ایده ها و مفهوم سازی ها، اشکال هنری، نظریه های منحصر به فرد و جدید منجر شود.

افراد خلاق ویژگی های خاصی دارند که به شناسایی آنان کمک می کند؛ برخی از ویژگی های شخصیت خلاق در عملکرد، به شرح زیر است: ۱- تلاش برای غلبه بر موانع؛ ۲- تحمل ابهام؛ ۳- مسئولیت پذیری؛ ۴- خودپنداره مثبت؛ ۵- به تأخیر انداختن قضاوت؛ ۶- تمرکز بر هدف به جای پاداش ۷- فرار از مرزهای تفکر متعارف (Young, 2009).

در هر زمینه پژوهشی معمولاً کارهایی صورت گرفته که قرابت معنایی نزدیکی با پژوهش محقق دارد. برای مثال (salarichine&Kargare ravi, 2015) در تحقیقی به این نتیجه رسیدند که خلاقیت معلم بر انگیزه یادگیری و پیشرفت دانش آموزان تأثیرگذار

چهار عنصر را برای خلاقیت بر شمرده که ماهیتی آموزشی دارند. این چهار عنصر عبارتند از:

سیالی: عنصر سیالی به کمیت یا تعداد ایده ها مربوط می شود و عبارت است از توانایی برقراری رابطه معنادار بین فکر و اندیشه و بیان، که بر اساس تعداد افکار یا راه حل ها در یک زمان مشخص اندازه گیری می شود.

انعطاف پذیری: به تنوع و گوناگونی ایده ها مربوط می شود و به توانایی تفکر به طرق مختلف برای حل یک مساله جدید اشاره می کند.

ابتکار: به منحصر به فرد بودن یا غیر معمولی بودن ایده ها مربوط می شود و توانایی تفکر به شیوه غیر متداول و خلاف عادت رایج است، که همراه با جواب های غیر معمول، عجیب و زیرکانه است.

بسط: به جزئیات ایده ها مربوط می شود و شامل توانایی توجه به جزئیات در حین انجام یک فعالیت گفته می شود.

همچنین تورنس (۱۹۷۹) نیز خلاقیت را شامل ۴ عنصری اصلی زیر می دانند:

سیالی: قدرت تولید ایده ها و جواب های فراوان
انعطاف: توانایی لازم برای تغییر جهت فکری یا توانای تولید ایده های متنوع

ابتکار: توانایی تولید ایده یا محصول نو و بدیع: یعنی پاسخ های فرد قبلا دیده نشده باشد و جدید نو باشد

بسط با جزئیات: توانایی توجه به جزئیات وابسته به یک ایده: یعنی افراد خلاق به جزئیات یک ایده توجه بیشتری نشان می دهند. بنابراین در این تحقیق تست سنجش خلاقیت تورنس که یکی از تست های استاندارد جهت سنجش میزان خلاقیت افراد از سنین دبستان تا بعد از لیسانس است. استفاده شد.

روش آموزشی نوین عبارت است از تعامل یا رفتار جدید و نو اورانه متقابل معلم و شاگرد، بر اساس

گذاشتن به معلمان در خارج از مدرسه ۱۱-شرح وظایف شغلی ۱۲- استقبال از همکاری های داوطلبانه معلمان و همکاری مداوم اولیاء با معلمان (Najafi & et al., 2015) در مطالعه خود به این نتیجه رسیدند که مهمترین مانع استفاده از فناوری های نوین آموزشی از دیدگاه معلمان و مدیران مانع اقتصادی است. پس از آن مهمترین موانع به ترتیب عبارت بودند از موانع راهبردی، آموزشی، فنی، حقوقی و فرهنگی. همچنین بین استفاده از فناوری های نوین آموزشی با پیشرفت تحصیلی دانش آموزان رابطه مثبت و معناداری مشاهده شد. در مجموع نتایج حاکی از وضعیت مطلوب و متوسط استفاده از فناوری های نوین آموزشی از نظر دانش آموزان و نیاز به برنامه ریزی در جهت حل مشکلات اقتصادی و رفع موانع آموزشی بود.

یکی از متغیرهای مورد بحث در این تحقیق، انگیزش درونی و بیرونی است. انگیزش درونی در این تحقیق با استفاده از شاخص هایی مانند: شناخت و قدردانی، پیشرفت و توسعه شغلی، ماهیت کار، استقلال و مسؤولیت، موفقیت و ارتقای شغلی با استفاده از پرسشنامه انگیزش شغلی هرزبرگ اندازه گیری شد. انگیزش بیرونی نیز با استفاده از شاخص هایی مانند: حقوق و دستمزد، خط مشی حاکم بر محیط کار، نحوه ارتباط با اطرافیان، امنیت شغلی، شرایط محیط کار، نحوه سرپرستی و نظارت مسؤولین با استفاده از پرسشنامه انگیزش شغلی هرزبرگ اندازه گیری شد.

خلاقیت نیز واژه ای است مبهم که ارائه تعریف دقیق از آن دشوار است. همانند هزاران واژه مهم دیگر که با ارائه تعریف فقط آنها را در یک چهارچوب سلیقه ای محدود می کنیم. اما بطور کل می توان گفت: خلاقیت یک فرایند ذهنی است، مرکب از قدرت ابتکار و انعطاف پذیری که هدف آن تولید یک محصول ارزشمند، کاربردی و نوآورانه است. گیلفورد

SPSS آلفای هر یک از متغیرهای پرسشنامه مورد محاسبه قرار گرفت که با حذف گویه‌های ناهماهنگ، آلفای هر کدام از متغیرهای پژوهش مشخص شد که نتایج به شرح زیر می‌باشد:

جدول (۱): ضریب آلفای کرونباخ

متغیرها	مقدار آلفا
انگیزه	۰/۷۴۵
خلاقیت	۰/۸۲۵
روش‌های آموزشی نوین	۰/۷۲۸

به طوری که در جدول شماره (۱) ملاحظه می‌شود، ضرایب آلفای کرونباخ برای همه متغیرها بالاتر از ۷۲ درصد بدست آمد؛ لذا مقادیر ضرایب، توافق داخلی گویه‌ها را تأیید می‌کند.

یافته‌های تحقیق

جدول (۲): آماره‌های توصیفی

متغیرها	میانگین	کمترین	بیشترین
خلاقیت	۱۴۲/۷۳	۹۶	۱۶۸
انگیزه	۱۵۷/۲۰	۱۱۷	۱۸۳
تکنیک‌های نوین آموزش	۳۵/۵۶	۲۳	۴۲

بر اساس جدول (۲) شاخص میانگین متغیر خلاقیت (۱۴۲/۷۳)، متغیر انگیزه (۱۵۷/۲۰) و تکنیک‌های نوین آموزش (۳۵/۵۶) می‌باشد.

جدول (۳): نتایج آزمون کلموگروف - اسمیرونوف

کل	خلاقیت	انگیزه	تکنیک‌های نوین آموزش
کلموگروف-اسمیرونوف	۰/۹۳۸	۱/۲۵۷	۱/۵۹۵
سطح معنی‌داری	۰/۳۴۳	۰/۶۲	۰/۸۵

با توجه به جدول (۳)، مقادیر آزمون نرمال کلموگروف - اسمیرونوف نشان می‌دهد پیش فرض استفاده از آزمونهای پارامتریک برای تحلیل استنباطی فرضیه‌ها تأیید شده است

فرضیه اول: بین میزان انگیزه معلمان و میزان استفاده از روش‌های نوین آموزش رابطه وجود دارد. با توجه به اینکه متغیر انگیزه معلمان و استفاده از تکنیک‌های نوین آموزش در سطح فاصله‌ای اندازه‌گیری شده و با لحاظ پیش فرض نرمال بودن

طراحی منظم و هدفدار معلم، برای ایجاد تغییر جدید در رفتار شاگرد، تدریس مفاهیم مختلف مانند نگرش‌ها، گرایش‌ها، باورها، عادت‌ها و شیوه‌های رفتار و به طور کلی انواع تغییرات نوین و به روزی را که می‌خواهیم در شاگردان ایجاد کنیم، دربر می‌گیرد.

روش تحقیق

پژوهش حاضر به صورت پیمایشی و با هدف کاربردی انجام شد. جامعه آماری این تحقیق دبیران مقطع متوسطه دوم آموزش و پرورش شهرستان خلخال به تعداد ۳۱۵ نفر هستند. که از بین آنها تعداد ۱۷۵ نفر با استفاده از جدول مورگان و با روش نمونه‌گیری اتفاقی انتخاب شد. اطلاعات این تحقیق از طریق مطالعه میدانی و همچنین با استفاده از اسناد کتابخانه‌ای به دست آمد. در این تحقیق از تکنیک پرسشنامه محقق ساخته برای سنجش متغیرهای تحقیق استفاده شد. محقق پس از مطالعه مقالات متعدد در زمینه موضوع مورد بررسی و با استفاده از نظرات اساتید مدیریت نسبت به تهیه پرسشنامه اقدام نمود. پرسشنامه انگیزه با ۴۰ سوال، پرسشنامه خلاقیت با ۳۶ سوال و پرسشنامه تکنیک‌های نوین آموزش با ۹ سوال سنجیده شد. در این تحقیق از اعتبار صوری برای ارتقاء روایی سنج‌های استفاده شده برای سنجش متغیرها استفاده شد به طوری که پرسشنامه در اختیار خبرگان علوم تربیتی قرار داده شد و با تغییر برخی از گویه‌ها و فاق آن‌ها در مورد شاخص‌ها بدست آمد. برای تعیین میزان پایایی ابزار سنجش، از روش توافق داخلی ابزار اندازه‌گیری که مهم‌ترین شاخص آن آلفای کرونباخ است، استفاده شده است. جهت بررسی آلفای کرونباخ پرسشنامه، به صورت پیش‌آزمون ۳ ابتدا ۳۰ پرسشنامه در بین پاسخ‌گویان به صورت تصادفی توزیع شد، سپس از طریق نرم‌افزار

pretest^۳

برای مقایسه میزان استفاده از روش های نوین آموزش برحسب سن معلمان، باتوجه به چندوجهی بودن متغیر مناسبترین آزمون، تحلیل واریانس می باشد.

جدول شماره (۶): تحلیل واریانس میزان استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب سن معلمان

گروه سنی	تعداد	میانگین	میزان F	سطح معنی داری
کمتر از ۲۵ سال	۷	۳۳/۱۴	۰/۷۰۹	۰/۵۸۷
۲۶-۳۵ سال	۲۹	۳۶/۲۴		
۳۶-۴۵ سال	۶۹	۳۵/۲۶		
۴۶-۵۵ سال	۶۲	۳۵/۷۰		
بالتر از ۵۶ سال	۸	۳۶/۶۲		

آماره های جدول (۶) نشان می دهد که مقدار F برابر ۰/۷۰۹ و سطح معنی داری آزمون نیز از ۰/۰۵ بیشتر است؛ بنابراین نمی توان فرض صفر را رد کرد. یعنی میزان استفاده از روش های نوین آموزش توسط معلمان بر حسب سن آنان متفاوت نیست. فرضیه چهارم: استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب تحصیلات معلمان متفاوت است. برای تعیین میزان تفاوت استفاده از روشهای نوین آموزش براساس تحصیلات معلمان باتوجه به چندوجهی بودن سطح تحصیلات و نرمال بودن داده ها از آزمون تحلیل واریانس استفاده شد.

جدول شماره (۷): تحلیل واریانس میزان استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب تحصیلات

تحصیلات	تعداد	میانگین	میزان F	سطح معنی داری
دیپلم	۱۸	۲۶/۳۳	۴۸۰/۹۹۳	۰/۰۰۱
فوق دیپلم	۲۲	۳۰/۰۰		
لیسانس	۴۴	۳۳/۷۰		
فوق لیسانس و بالاتر	۹۱	۳۹/۶۲		

مقادیر جدول (۷) نشان می دهد که مقدار F محاسبه شده برابر با ۴۸۰/۹۹۳ و سطح معنی داری آزمون نیز از ۰/۰۵ کمتر است؛ بنابراین فرض صفر رد شده و میانگین استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب تحصیلات متفاوت است. به عبارت دیگر حداقل میانگین متغیر میزان استفاده از روش های نوین آموزش یکی از گروه ها با بقیه تفاوت معنی

داده ها، مناسبترین آزمون برای تعیین همبستگی این دو متغیر آزمون همبستگی پیرسون است.

جدول شماره (۴): آزمون همبستگی پیرسون بین انگیزه معلمان و میزان استفاده از روش های نوین آموزشی

متغیر ۱	متغیر ۲	ضریب پیرسون	سطح معنی داری
انگیزه معلمان	استفاده از روش های نوین آموزشی	۰/۴۴۷	۰/۰۰۰

با توجه به جدول (۴) مشاهده می شود سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ کمتر از ۰/۰۵ می باشد بنابراین فرض صفر رد شده و با اطمینان ۹۹٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر مورد بررسی وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی (۰/۴۴۷) بین دو متغیر رابطه مستقیمی برقرار است، یعنی با افزایش انگیزه معلمان میزان استفاده از روش های نوین آموزش افزایش می یابد. فرضیه دوم: بین میزان خلاقیت معلمان و میزان استفاده از روش های نوین آموزش رابطه وجود دارد.

جدول شماره (۵): آزمون همبستگی پیرسون بین خلاقیت معلمان و میزان استفاده از روش های نوین آموزشی

متغیر ۱	متغیر ۲	ضریب پیرسون	سطح معنی داری
خلاقیت معلمان	استفاده از روش های نوین آموزشی	۰/۴۵۷	۰/۰۰۰

با توجه به جدول (۵) مشاهده می شود سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ می باشد بنابراین فرض صفر رد شده و با اطمینان ۹۵٪ می توان گفت رابطه معنی داری بین دو متغیر مورد بررسی وجود دارد. با توجه به مثبت بودن علامت ضریب همبستگی (۰/۴۵۷) بین دو متغیر رابطه مستقیمی برقرار است، یعنی با افزایش خلاقیت معلمان، استفاده از روش های نوین آموزش نیز افزایش می یابد. فرضیه سوم: استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب سن معلمان متفاوت است.

روش های نوین آموزش توسط معلمان بر حسب سابقه خدمت معلمان تأیید می شود.

بنابراین برای مقایسه دو به دو گروهها از آزمون (LSD) استفاده شد که نتایج آن در جدول (۱۰) ملاحظه می شود:

جدول شماره (۱۰): آزمون (LSD) مقایسه استفاده از روش های نوین آموزش براساس سابقه خدمت معلمان

گروه های مورد بررسی	تفاوت میانگین	سطح معنی داری
۶ تا ۱۰ سال	-۳/۸۹	/...
۱۱-۱۵	-۸/۸۷	/...
۱۶-۲۰	-۱۳/۷۸	/...
بالتر از ۲۱	-۱۵/۸۷	/...
۶-۱۰ سال تا ۱۱-۱۵ سال	۳/۸۹	/...
۱۱-۱۵ تا ۱۶-۲۰	-۴/۹۷	/...
۱۶-۲۰ تا بالتر از ۲۱	-۹/۸۹	/...
۱۱-۱۵ تا ۱۶-۲۰	-۱۱/۹۷	/...
۱۱-۱۵ تا ۶-۱۰ سال	۸/۸۷	/...
۶-۱۰ تا ۱۶-۲۰	۴/۹۷	/...
۱۶-۲۰ تا بالتر از ۲۱	-۴/۹۱	/...
۱۶-۲۰ تا ۶-۱۰ سال	۱۳/۷۸	/...
۶-۱۰ تا ۱۱-۱۵	۹/۸۹	/...
۱۱-۱۵ تا بالتر از ۲۱	۴/۹۱	/...
بالتر از ۲۱ تا ۶-۱۰ سال	۱۵/۸۷	/...
۶-۱۰ تا ۱۱-۱۵	۱۱/۹۷	/...
۱۱-۱۵ تا ۱۶-۲۰	۶/۹۹	/...
۱۶-۲۰ تا بالتر از ۲۱	۲/۸	/...

مطابق جدول (۱۰)، بیشترین تفاوت میانگین استفاده از روش های نوین آموزش بین گروه ۱-۶ سال و ۱۱-۱۵ سال به بالا می باشد. به عبارتی با افزایش سابقه خدمت معلمان میزان استفاده از روش های نوین آموزش بیشتر می شود و بالعکس با کاهش سابقه خدمت از میزان استفاده روش های نوین آموزش کاسته می شود.

بحث و نتیجه گیری

تحقیق حاضر با هدف بررسی عوامل موثر بر ایجاد انگیزه و خلاقیت در معلمان جهت استفاده از روش های آموزشی نوین در مدارس انجام شد.

داری دارد. لذا برای مقایسه دو به دو گروهها از آزمون تعقیبی (LSD) استفاده شد.

جدول شماره (۸): آزمون (LSD) مقایسه استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب تحصیلات

گروه های مورد بررسی	تفاوت میانگین	سطح معنی داری
دیپلم	-۳/۶۶	/...
کارشناسی	-۷/۳۷	/...
فوق لیسانس و بالاتر	-۱۳/۲۹	/...
کارشناسی	۳/۶۶	/...
کارشناسی	-۳/۷۰	/...
فوق لیسانس و بالاتر	-۹/۶۲	/...
کارشناسی	۷/۳۷	/...
کارشناسی	۳/۷۰	/...
فوق لیسانس و بالاتر	-۵/۹۲	/...
فوق لیسانس و بالاتر	۱۳/۲۹	/...
کارشناسی	۹/۶۲	/...
کارشناسی	۵/۹۲	/...

براساس مقادیر جدول (۸)، بیشترین تفاوت میانگین استفاده از روش های نوین آموزش بین معلمان با سطح تحصیلات دیپلم با فوق لیسانس و بالاتر است. و کمترین تفاوت بین افرادی با سطح تحصیلات دیپلم و کارشناسی است.

فرضیه پنجم: میزان استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب سابقه کار معلمان متفاوت است.

با توجه به اینکه متغیر سابقه خدمت معلمان در پنج وجه مورد دسته بندی قرار گرفته برای مقایسه تفاوت میانگین استفاده از روش های نوین آموزش براساس سابقه خدمت از آزمون واریانس استفاده شده است.

جدول شماره (۹): تحلیل واریانس میزان استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب سابقه خدمت

سابقه خدمت	تعداد	میانگین	میزان F	سطح معنی داری
کمتر از ۵ سال	۳	۲۴/۳۳	۲۰۷/۴۴۹	/...
۶-۱۰	۳۱	۲۸/۲۲		
۱۱-۱۵	۳۹	۳۳/۲۰		
۱۶-۲۰	۵۸	۳۸/۱۲		
بالتر از ۲۱ سال	۴۴	۴۰/۲۰		

مقادیر جدول (۹)، نشان می دهد که مقدار F برابر ۲۰۷/۴۴۹ و سطح معنی داری آزمون ۰/۰۰۰ تعیین شده است؛ براین اساس فرضیه تفاوت میزان استفاده از

بر اساس نتایج به دست آمده در پژوهش پیشنهاد می شود:

۱- برگزاری همایش ها، کارگاه های آموزش و توجیهی، گسترش شبکه های ارتباطی در درون و بیرون سازمان و ایجاد انگیزش و خلاقیت در معلمان در جهت افزایش استفاده از تکنیک های آموزشی نوین

۲- ایجاد جو اعتماد در سازمان به گونه ای که کارکنان خطری را از جانب از دست دادن شغل خود احساس نکنند.

۳ - با توجه به اینکه مدل های مختلفی برای بررسی انگیزه های مختلف افراد و تأثیر آن بر رفتار و عملکرد وجود دارد، لذا پیشنهاد می گردد که انواع مدل های انگیزشی در سازمان های ایرانی مورد بررسی، مطالعه و آزمون قرار گیرد تا موثرترین و مناسبترین مدل ها در کشور تعیین گردد.

۴ - بهتر است با توجه به یافته های تحقیق، تحقیقات مشابه در سازمان های خدماتی، تولیدی، خصوصی و دولتی نیز انجام گیرد تا شواهد بیشتری برای تایید فرضیات تحقیق گردآوری شود.

جامعه آماری این تحقیق دبیران مقطع دبیرستان آموزش و پرورش شهرستان خلخال بودند.

نتایج بدست آمده نشان داد که بین میزان انگیزه معلمان و میزان استفاده از روش های نوین آموزش رابطه وجود دارد، بین میزان خلاقیت معلمان و میزان استفاده از روش های نوین آموزش رابطه وجود دارد. استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب سن معلمان متفاوت نیست. استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب تحصیلات معلمان متفاوت است و با بالا رفتن میزان تحصیلات معلمان، میزان استفاده از روش های نوین آموزش توسط آنان افزایش می یابد. استفاده از روش های نوین آموزش بر حسب سابقه کار معلمان متفاوت است و با بالا رفتن میزان سابقه کار معلمان، میزان استفاده از روش های نوین آموزش توسط آنان افزایش می یابد.

نتایج بدست آمده از فرضیات تحقیق، با نتایج تحقیق کارگر راوری و سالاری چینه (۲۰۱۰) با عنوان بررسی راهکارهای ایجاد انگیزه در معلمان برای ارتقای کیفیت آموزشی استراتژیکی همسو می باشد.

طبق نتایج بدست آمده، شناخت و آگاهی مدرسان از نظریه های یادگیری و الگوهای تدریس اهمیت ویژه ای دارد، زیرا امکان آموزشی جایگاهی برای هدایت، نظارت و یادگیری هستند و معلم چون راهنما، ناظر و سازمان دهنده است. معلم افزون بر آگاهی های لازم در زمینه ماده درسی، باید درباره شیوه های طراحی آموزشی و ارزشیابی آن نیز دانش و مهارت کافی داشته باشد. شواهد و بررسی های نوین پژوهشی نشان می دهد که اگر خواهان بهبود یادگیری دانش آموزان و ارتقاء عملکرد نظام آموزشی در نیل به اهداف متعالی آن هستیم، باید نسبت به اشاعه و کاربرد روش های جدید و نوین تعلیم و تربیت و تدریس در مدارس کشور اقدام نمود.

References

- AkbariSheldarei, Fereydoun et al. (2010), New teaching-learning methods and their application in education, Tehran: Fartab Publications.
- Amini, Arkan. (1390). Determining the effect of teaching religion and life books with question and answer method on the development of critical thinking skills of third grade high school students. Master Thesis in Educational Sciences, Faculty of Psychology and Educational Sciences, University of Tabriz.
- Azizifard, Tahereh (2014), Teachers' awareness of new teaching methods and job motivation on the academic achievement of fifth grade students, KhorasanRazavi Education Department, Vice Chancellor for Research, Planning and Manpower, Research Group.
- CheraghCheshmeh, Abbas (2007), The effect of teaching methods based on creativity techniques in teaching and learning of students, Islamic Quarterly, Volume 3, Number 5, 7-36.
- Creativity and academic achievement of elementary school students. Innovation and Creativity in the Humanities, Volume 2, Number 2: 146-125.
- Etihadifar, Mohammad Reza and Keshtegar, Fatemeh and Sargazi, Saeed, 2016, Investigating Strategies to Motivate Teachers to Use New Teaching Methods in Primary Schools in Hamoon County, First International Conference on New Horizons in Humanities, Tehran
- Kadivar, Parvin (2011), Educational Psychology (13th edition). Tehran: Samat.
- KargarRavari, Haditha and SalariChineh, Parvin (2015), The effect of teacher creativity on students' learning motivation and progress, 2nd International Conference on Psychology, Educational Sciences and Lifestyle, Mashhad.
- Lee, A. & Boyle, P. (2008) Quality assurance for learning and teaching: A systemic perspective. Ideas on Teaching, 6, 82-94
- Lepionka ME. Advice on Textbook Writing. Textbook Authorship [Internet]. 2008 [cited 2008 Jan 10]. Available from: http://www.Atlanticpathpublishing.com/blog/2008_o3_os_archive.html.
- Mehrabi M. Desirable Modeling of Open and Distance Universities Textbooks and Comparing It with Payame-noor University Textbooks [PhD Thesis]. Tehran: Payame-noor University; 2012. [In Persian]
- Mousavi, M.; Maqami, H. (2012), Comparing the effectiveness of two new and old methods of academic evaluation on attitudes toward
- Najafi, Mahmoud; Maqami, Hamidreza; Hosseini, Javad and Jafari, Nosrat (2015), A study of the use of new educational technologies and its relationship with students' academic achievement, Teaching and Learning Technology Quarterly, Second Year, No. 5.
- Palmer W. (2003). Simple, surprising, useful. Three questions for judging teaching methods. Journal of Pedagogy, 3(2), 285-7
- Parker, J. (2008). The Impact of Visual Instruction on Student Creativity. Unpublished Doctoral Dissertation, Walden University.
- Payne Young, Linda (2009). Imagine Creating Rubrics That Develop Creativity: Teaching students to be creative requires that teachers evaluate creativity effectively. English Journal 99.2 (November 2009)
- Rahimimand, Maryam and Abbaspour, Abbas (2013), A Study of Psychological Aspects (Motivation for Progress, Creativity) The Effectiveness of New Teaching Methods in Higher Education in Iran, Quarterly Journal of Educational Studies, Second Year, Number 7, 9-31.
- Shabani, Hassan (2006), Teaching Skills of Teaching Methods and Techniques. Tehran: Samat Publications.
- Zare, Shahin (1397), Types of New Teaching Methods and Its Impact on Students' Learning, Third National Conference on New Approaches in Education and Research, Mahmoudabad.